

Vrat ne predolg, pa mesnat, a ne predroben ne predebel; zatilnik širok in gnjat močen.

Hrbet poln in raven; prsa obokana, široka in globoka.

Život stočen kakor sod, ne spredej ne zadej viši, stegnjen, pa ne preveč. Ledja široka.

Polne stranice kažejo moč in debeljivost.

Bedra močna, mesnata in polna, obokana, pa ne previsoka. Stegna močna, ne kriva, ne stisnjena.

Križ širok pa lepo stočen in celemu životu primeren, kovke vsaksebi.

Koža krepka, bolj tanka kakor debela, ki se rada premiče. Dlaka gosta, mehka in tanka.

To velja sploh od goveje živine, pa malokje se vse to vkup najde.

Voli so lepi, če vrh tega imajo malo bolj zastavno glavo, lepo zavite, ne predolge rogove, močen vrat, lepe močne noge, obokana pleča, polna bedra, širok križ, lepo zastaven rep, poln život pa ne zelo na visocih nogah. Taki voli so tudi za delo in za pitanje dobri.

Krava je lepa, če ima vrh zgorej rečenega: lahko, prijazno glavo, širok gobec, tanke in kratke lepo zavihane rogove, slok vrat, lepo slokane prsi; raven, okrogel život, zadnji konec širji, tanek rep, ne na debelih, ne na visocih nogah, debele mlečne žile pod trebuhom, lepo, okroglo, bolj v život stisnjeno, razširjeno, mehko ne mesnato vime. Taka krava ni samo lepa, je tudi rada mlečna.

Živinozdravništvo.

Zoper drisko telét.

Teleta včasih 8 ali 14 dni po rojstvu napade driska, ko še sesajo; mehko gre od njih in kislega smradu, pa tudi kolje jih, da večkrat poginejo.

Če takim teletom preiskuješ siršnik, to je, 4. želodec, najdeš neko skuto v njem iz zagrizenega mleka; drobna čeva pa se vidijo hudo vneta, snetnjava.

Krivo te boleznijo je težko prebavljivo mleko, ki ga sesa tele, pa tudi prehlajenje.

Da se ona skuta odpravi iz želodca, priporoča se štupa (prah) rabarbare in pa rumene kine, od vsake 1 kvintelc; oboje mora fina štupa biti, se dobro vkup zmešati in na 4 porcijone razdeliti.

Brž ko se driska loti sesajočega teleta, imej ga na gorkem in daj mu eno uro potem, ko je tele sesalo, eno tako štipico vsak dan, ki si jo s pol maslicem frišnega mleka (mleka ravno spod krave) dobro pomešal. Vsak dan zjutraj taka štupa z mlekom pomešana, ozdravi živinče v 2 ali 3 dneh, ako nisi driske zanemaril.

Če pa driska že dalje trpi, daj teletu vsaki dan tako štupo s pol maslicem kamilčnega čaja in dodaj še nekoliko žlic frišnega (toplega) mleka. To dajaj teletu vsaki dan, dokler se ne ustavi driska.

Pri tej priliki pa moramo svariti naše gospodarje in gospodinje, naj opustijo škodljivo navado, da prvo mleko, ki bi ga imelo tele od matere posesati, izmolzejo in ga teletu ne privoščijo, mislé, da mu je škodljivo. To je neumna vraža. Ravno to prvo mleko teletu izčisti in otrebi čeva in mu tako odvrne drisko. Naj si človek ne predrzne mojstriti dobrotljivo naturo!

Česin — zdravilo, kedar govejo živino napenja.

Kedar živina prestopi od suhe klaje na presno (frišno) in kedar se pase po deteljših, jo rado napenja, in mnogo živinčet pogine po tej bolezni, če ni prave in hitre pomoči. Kje pa te pomoči vzeti, če ni umnega živinozdravniškega pomočnika pri rokah? Živo apno

in salmijakovec sta dobra, če ju previdno rabi živinozdravnik, drugače se apnene vode in z vodo zmešanega salmijakovca lahko zaleti kaj v sapnik in se v nemó pljuča. Včasih pomaga tudi petrolej, al večkrat je zelo nevaren. Kedar je živinče zelo napeto, se mu mora vamp nabôsti, da se izpustijo gazi (vetrovi) iz čev, ki ga napenjajo, — al tudi z vbodom se mora previdno ravnati. — Trideset let uže se z ozdravljenjem živine vkvarjam — piše živinozdravnik Halder iz Isnja — pa zvedel sem le za eno domače zdravilo, ki se je večkrat prav dobro skazalo in to je česin, katerega zelo hvalijo živinorejci v Algaju na Tirolskem. Vzame se česna 2 ali 3 stroke, ki se na drobno zrežejo in v 1 litru mleka skuhajo. Tako kuhani mlečni česin se dene v lonec, z dilico pokrije in v hlev postavi. Čem stareje je ta kuhovina, tem močnejša je, ker se je skisala. — Kedar živino napenja, se jej tega česnovega mleka četrt ali pol litra noter vlje in to vsake četrt ali pol ure ponavlja, dokler živini ne odleže. To je preprosto zdravilo zoper napenjanje, katero algajski živinorejci zelo hvalijo. — Ker samo po sebi ni varno, naj se poskusi, kjer gospodar nima živinozdravnika pri rokah, da bi napeti živini pomagal.

Gospodarske novice.

* Za česko deželo ustanovljeno veliko sadjerejsko društvo je sklenilo podati c. kr. vladi peticijo, v kateri se popiše dosedanje pomanjkljivo stanje sadjereje na Českem (kaj pa bi hoteli reči o naši sadjereji?) ter se zahteva, naj c. kr. vlada tudi po postavodajalni poti podpira sadjerejski napredek, na pr., da se sklenejo ugodne in kmetijstvo pospešujoče postave, da se sklene postava za brambo sadnih dreves, da se vse državne in okrajne ceste obsadijo s sadnimi drevesi, da mora sleherni ljudska šola imeti svoj zgleden šolski sadni vrt in sadno drevesnico itd. — Ni ravno lepo, da postave morajo gospodarje siliti v zboljšanje kmetijstva, — al kjer ni lastne dobre volje, naj pomagajo postave.

O kmetijskih podružnicah.

Poleg več družih vzrokov je zlasti nevednost kmetiskih gospodarjev zelo kriva njihove nemale revščine. Pa ravno za izobraževanje našega prostega seljaka v umnem kmetovanju in gospodarstvu se povsod pri nas vse premalo stori.*)

Po kateri poti pa bi se dalo več storiti in bilo bi treba, da se veliko veliko več stori?

Na to vprašanje ni težko odgovoriti.

„Zgledi vlečejo“, ali, kakor latinski pregovor pravi: „*exempla trahunt*“. Da bi, kakor na Českem, v slovenskih deželah imeli veliko zglednih velikih posestev, bila bi ta posestva prava šola našemu kmetu, ki najraje posnema to, kar vidi, da je dobro.

Ker je pri nas premalo zglednih gospodarstev (*Musterwirthschaften*), utegnile bi v napredek kmetijstva pomagati največ kmetijske podružnice po deželi. Glavni odbori v središči dežele potrebujejo rok, ki so jim na pomoč, — prava desna roka pa so centralnim odborom podružnice, ki med kmeti živijo.

Marsikatero napačno obdelovanje njiv, travnikov in vinogradov, mnogotero napačno ravnanje z živino, sadje mali vinom itd. izvira iz nevednosti našega kmeta.

*) Z besedo povsod smo pravo zadeli, kajti kakor tu je tudi drugej in sem ter tje po našem prepričanji še slabše. O H. še govoriti ni. Vred.